

(18. 15.)

ONTWERP VAN WET,

gelijk het luidt na de daarin tot en met 15 Maart 1904
gebrachte wijzigingen.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRADIE GODS, KONINGIN DER
NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen
te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wijziging en
aanvulling der wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* n°. 102), tot
regeling van het hooger onderwijs, zooals die laatstelijk is ge-
wijzigd bij de wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 113), wen-
schelijk is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met
gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en
verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I.

De artikelen 4; 11, tweede en derde lid; 12, eerste lid;
13; 16, onder *i*, tweede lid; 35; 36; 37; 42, aanvang; 43,
aanvang; 44; 49; 56, tweede lid; 59; 64, derde lid; 65; 67,
eerste lid, eerste zinsnede; 74; 78, tweede lid; 92, laatste lid;
93; 95 en 106, derde lid, van de wet tot regeling van het hooger
onderwijs worden gelezen als volgt:

Artikel 4. Openbaar hooger onderwijs wordt gegeven aan:
gymnasia;
hoogescholen;
universiteiten.

Artikel 11, tweede en derde lid. Dit examen, voor zoover het
mondeling is in het openbaar te houden, wordt afgenomen
door leeraren van het gymnasium, onder toezicht van een of
meer gecommiteerden, door Onzen Minister van Binnenlandsche
Zaken aan te wijzen. Bij verschil van gevoelen tusschen de
leeraren, die het examen hebben afgenomen, en den gecommite-
eerde of de gecommiteerden omtrent het verleenen van het
getuigschrift, beslissen laatstgenoemden.

Het programma van dit examen, alsmede regelen voor de
uitoefening van het toezicht van den gecommiteerde of de
gecommiteerden, worden bij algemeenen maatregel van bestuur
vastgesteld.

Artikel 12, eerste lid. Aan alle anderen dan de bij de artikelen
11 en 107a vermelde leerlingen, wordt eenmaal 's jaars gelegen-
heid gegeven, om door het met gunstig gevolg afleggen van
gelijk examen, als in artikel 11 vermeld, bij eene door Ons te
benoemen commissie, gelijk getuigschrift te verkrijgen.

Artikel 13. Zij, die het eindexamen van de hoogere burger-
scholen met vijfjarigen cursus met goed gevolg hebben afge-
legd, worden bij het in artikel 12 omschreven examen alleen
geëxamineerd in de vakken, waarin zij bij het door hen afge-
legd examen niet zijn geëxamineerd.

Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald, van
welke vakken zij, die andere van Staatswege ingestelde en ge-
deeltelijk dezelfde vakken omvattende examens met goed gevolg

hebben afgelegd, bij het in artikel 12 omschreven examen
zullen zijn vrijgesteld.

Artikel 16, onder *i*, tweede lid. Tot het geven van dit onder-
wijs zijn ook benoembaar zij, die in het bezit zijn van een
diploma, waaruit blijkt dat zij met gunstig gevolg een kerkelijk
examen in de Hebreeuwsche taal hebben afgelegd, indien dit
diploma hun recht geeft om hetzij als Bedienaar van den Gods-
dienst, hetzij als godsdienstleeraar op te treden. Hetzelfde geldt
voor de Nederlandsch-Israëlietische en Portugeesch-Israëlietische
godsdienstonderwijzers van den hoogsten en middelsten rang.

Artikel 35. Er zijn drie Rijks-universiteiten, gevestigd te
Leiden, te *Utrecht* en te *Groningen*.

Er kan te *Amsterdam* eene gemeentelijke universiteit gevestigd
zijn.

Artikel 36. De gemeentelijke universiteit te *Amsterdam* heeft
ten aanzien van de door haar af te nemen examens en te verleenen
doctorale graden gelijke rechten als de Rijks-universiteiten,
mits zij voldoe aan al de eischen, krachtens de wet ten opzichte
van den omvang van het onderwijs, de promotiën, de examens
en de toelating daartoe voor de Rijks-universiteiten gesteld, en
bovendien de aanstelling van de hoogleeraren aan Onze be-
krachtiging worde onderworpen.

Artikel 37. De besluiten van den gemeenteraad betreffende
de inrichting van de in het voorgaande artikel bedoelde univer-
siteit worden aan Ons medegedeeld en niet ten uitvoer
gelegd, vóór dat gebleken is, dat daartegen geene bedenking
bestaat. Dit laatste wordt geacht het geval te zijn, indien binnen
twee maanden na ontvangst van het besluit door Ons niet is
beslist.

Artikel 42, aanvang. Aan elke universiteit wordt van Rijks-
wege onderwijs gegeven:

Artikel 43, aanvang. Aan ten minste ééne universiteit wordt
van Rijkswege bovendien onderwijs gegeven:

Artikel 44. Aan eene of meer der universiteiten kan, wanneer
Wij het noodig oordeelen, van Rijkswege onderwijs worden
gegeven in vakken, niet vermeld in de artikelen 42 en 43.

Artikel 49. Elk jaar worden, beurtelings aan iedere univer-
siteit, tien prijsvragen uitgeschreven, twee in elke faculteit.
Voor het meest voldoende antwoord van een der studeerenden aan
eene Nederlandsche instelling van hooger onderwijs, dat de
faculteit, die de vraag stelde, der bekroning waardig keurt,
wordt een gouden eerepenning toegekend.

Artikel 56, tweede lid. Hoogleeraren, het lidmaatschap van
eene der beide Kamers der Staten-Generaal aanvaardende, zijn
gedurende dat lidmaatschap van rechtswege op non-activiteit
en genieten de helft hunner jaarwedde als verlof-traktement.

Artikel 59. Buitengewone hoogleeraren en lectoren worden
door Ons, curatoren en de faculteit gehoord, benoemd. Zij
genieten eene jaarwedde uit 's Rijks kas.

Ontslag wordt niet verleend dan op eigen verzoek, of nadat
curatoren zijn gehoord; dezen geven deswege, den belangheb-
bende gehoord of opgeroepen, hun advies.

Buitengewone hoogleeraren zijn leden der faculteit, waarbij
zij zijn benoemd.

Waar in de artikelen 51, 52, 56, 57, 58 en 75 van *hoog-
leeraren* gesproken wordt, zijn hieronder *buitengewone hoogleeraren*
niet begrepen.

Artikel 64, derde lid. De rector-magnificus gaat niet over tot
inschrijving tenzij hem het bewijs is vertoond, dat de belang-
hebbende de gelden, bedoeld bij artikel 63 of 106, tweede lid,
heeft betaald, of tot de promotie is toegelaten, of eene Rijks-
beurs geniet, of ter zake van het onderwijs der hoogleeraren
en lectoren eene som van f800 heeft betaald, of door den rector-
magnificus der technische hoogeschool voor volledig onderwijs
is ingeschreven.

Artikel 65. Hij, die zonder daartoe gerechtigd te zijn, eens

of meermalen het onderwijs aan eene Rijks-universiteit bijwoont, wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste f 250.

Artikel 67, eerste lid, eerste zinsnede. Hij, die tot de in artikel 84 bedoelde promotie is toegelaten; of eene Rijksbeurs geniet; of de f 800 of f 400, bedoeld aan het slot van artikel 64, heeft betaald; of door den rector-magnificus der technische hoogeschool voor volledig onderwijs is ingeschreven, is van de betaling bij artikel 63 of 106 voorgeschreven, vrijgesteld.

Artikel 74. De gezamenlijke gewone hoogleeraren vormen den senaat der universiteit. Buitengewone alsmede eervol ontslagen hoogleeraren hebben in den senaat zitting met raadgevende stem.

De hoogleeraar, die het voorzitterschap bekleedt, draagt den titel van rector-magnificus.

Hij wordt voor den duur van elk studiejaar door Ons benoemd uit eene door den senaat opgemaakte voordracht van drie gewone hoogleeraren, waarbij de aftredende rector-magnificus buiten aanmerking blijft.

Artikel 78, tweede lid. De hoogleeraren van iedere faculteit kiezen bij volstrekte meerderheid van stemmen uit de gewone hoogleeraren een voorzitter en een secretaris, die na vier jaren aftreden. Zij zijn niet dadelijk weder benoembaar.

Artikel 92, laatste lid. De doctoren in de rechtswetenschap en zij, die tot de promotie ter verkrijging van dezen graad zijn toegelaten, zijn bevoegd middelbaar onderwijs te geven in de gronden van de gemeente-, provinciale en staatsinrichting van Nederland.

Artikel 93. De doctoren in de staatswetenschap en zij, die tot de promotie ter verkrijging van dezen graad zijn toegelaten, zijn bevoegd middelbaar onderwijs te geven in de staathuishoudkunde, de statistiek, inzonderheid van Nederland en van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen, en in de gronden van de gemeente-, provinciale en staatsinrichting van Nederland.

Artikel 95. De doctoren in de wis- en sterrekunde en die in de wis- en natuurkunde en zij, die tot de promotie ter verkrijging van een dezer graden zijn toegelaten, hebben gelijke bevoegdheid als de bezitters der acte B, vermeld in de artikelen 70 en 71 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50).

De doctoren in de scheikunde en zij, die tot de promotie ter verkrijging van dezen graad zijn toegelaten, hebben gelijke bevoegdheid als de bezitters der acte B, vermeld in artikel 72 van genoemde wet.

De doctoren in de aard- en delfstofkunde en zij, die tot de promotie ter verkrijging van dezen graad zijn toegelaten, hebben gelijke bevoegdheid als de bezitters der acte A, vermeld in artikel 70 van genoemde wet.

De doctoren in de plant- en dierkunde en zij, die tot de promotie ter verkrijging van dezen graad zijn toegelaten, hebben gelijke bevoegdheid als de bezitters der acte A, vermeld in artikel 70 van genoemde wet.

Artikel 106, derde lid. Zij worden door den rector-magnificus ingeschreven, op de wijze in artikel 64 bepaald. Hij gaat hiertoe niet over dan nadat zij, of zijn zij minderjarig, hun vader of voogd, zich schriftelijk hebben verbonden tot betaling van f 200, ingeval de ingeschrevene tot eenig examen bij eene faculteit, die der godgeleerdheid uitgezonderd, of tot eenig examen bij eene afdeling der technische hoogeschool, zal zijn toegelaten, en wel vóór het afleggen van dat examen. Bij gebreke dier inschrijving zijn zij niet gerechtigd tot den toegang hierboven vermeld.

Artikel II.

Artikel 9, vijfde lid, der wet tot regeling van het hooger onderwijs vervalt.

Artikel III.

Titel II, hoofdstuk II, der wet tot regeling van het hooger onderwijs vervalt en wordt vervangen door het volgende hoofdstuk:

HOOFDSTUK II.

VAN DE HOOGESCHOLEN.

Eerste afdeling.

Algemeene bepaling.

Artikel 32.

Er wordt van Rijkswege hooger technisch onderwijs gegeven aan eene technische hoogeschool.

Tweede afdeling.

VAN DE TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

§ 1. Algemeene bepalingen.

Artikel 32a.

De polytechnische school te Delft wordt de technische hoogeschool.

Artikel 32b.

De technische hoogeschool bevat de navolgende afdelingen:

- a. de afdeling der algemeene wetenschappen;
- b. de afdeling der weg- en waterbouwkunde;
- c. de afdeling der bouwkunde;
- d. de afdeling der werktuigbouwkunde, scheepsbouwkunde en electrotechniek;
- e. de afdeling der scheikundige technologie en mijnbouwkunde.

Elke afdeling kan bij algemeenen maatregel van bestuur in onderafdeelingen worden verdeeld.

Artikel 32c.

Voor zoover niet door deze wet bepaald, worden bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld:

- a. de inwendige inrichting van de technische hoogeschool;
- b. het beheer door curatoren, en voor zooveel dit noodig zal blijken door rector-magnificus en assessoren, te voeren en de overige werkring van die colleges;
- c. het toelatingsexamen, de daarvan te verleenen vrijstellingen, de voorwaarden voor de verleening van den doctorstitel, de wijze, omvang en duur van de examens en promotiën, de tijdstippen, waarop zij worden gehouden, en al wat verder daarop betrekking heeft.

§ 2. Van het onderwijs.

Artikel 32d.

Aan de technische hoogeschool wordt van Rijkswege onderwijs gegeven in de navolgende vakken:

- a. de zuivere en toegepaste wiskunde;
- b. de theoretische en toegepaste mechanica;
- c. de theoretische en toegepaste natuurkunde;
- d. de algemeene of physische scheikunde, de anorganische en organische scheikunde en hare toepassingen, de analytische scheikunde;
- e. de theoretische en experimenteele hydraulica;
- f. de waterbouwkunde;
- g. de aanleg en exploitatie van wegen en brugbouw;
- h. de architectuur;

- i. de werktuigbouwkunde;
- k. de scheepsbouwkunde;
- l. de electrotechniek;
- m. de mechanische en de scheikundige technologie;
- n. de technische hygiëne;
- o. de algemeene en toegepaste microbiologie;
- p. de microscopische anatomie;
- q. de delfstof- en aardkunde;
- r. de mijnkunde, metallurgie en docimasie;
- s. het landmeten, het waterpassen en de geodesie;
- t. het meten en wegen in verband met den ijk;
- u. de kennis en het onderzoek van bouwstoffen;
- v. het technisch teekenen;
- w. het handteekenen en bootseeren;
- x. de decoratieve kunst;
- ij. de kunstgeschiedenis;
- z. de staathuishoudkunde;
- aa. het staats-, administratief- en handelsrecht;
- bb. de bedrijfsleer en het boekhouden;
- cc. de aardrijkskunde;
- ddd. de algemeene en vaderlandsche geschiedenis;
- ee. de cultuurgeschiedenis;
- ff. de verbandleer.

Bovendien wordt de bewerking van hout en metalen practisch onderwezen en worden in de laboratoria en proefstations practische oefeningen gehouden.

Artikel 32 e.

Wanneer Wij het noodig oordeelen, kan van Rijkswegen onderwijs worden gegeven in vakken, niet vermeld in artikel 32 d.

§ 3. *Van de hulpmiddelen van het onderwijs, de prijsvragen en de beurzen.*

Artikel 33.

Tot aanbouw, onderhoud en verbetering der gebouwen, voor het meubilair en tot aanvulling en uitbreiding der verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs worden jaarlijks de vereischte gelden van Rijkswegen beschikbaar gesteld.

Het beheer en gebruik dier verzamelingen en hulpmiddelen wordt door Ons geregeld, curatoren gehoord.

Artikel 33 a.

Telken jare worden, beurtelings in iedere afdeeling, eene of meer prijsvragen uitgeschreven, het aantal te bepalen door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, curatoren gehoord.

Voor het meest voldoende antwoord van een der studeerenden aan eene Nederlandsche instelling van hooger onderwijs, dat de afdeeling, die de vraag stelde, der bekroning waardig keurt, wordt een gouden eerepenning toegekend.

Artikel 33 b.

Telken jare wordt een bedrag van ten hoogste f 10 000 van Rijkswegen beschikbaar gesteld, ten einde daaruit, op voordracht van curatoren, aan een of meer gediplomeerden, die den doctoralen graad wenschen te verwerven, gelden voor het ondernemen van eene buitenlandsche studiereis te doen verstrekken en voor zooveel noodig aan onvermogene studenten van buitengewonen aanleg beurzen, ten bedrage van niet meer dan f 800, te doen toekennen.

§ 4. *Van de docenten en beampten.*

Artikel 33 c.

De hoogleeraren worden door Ons benoemd en ontslagen. Voor elke te vervullen plaats wordt door curatoren eene met redenen omkleede aanbevelingslijst aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aangeboden.

Bij deze aanbevelingslijst wordt het advies van rector-magnificus en assessoren en van de afdeeling, waarin de te benoemen hoogleeraar zal optreden, overgelegd.

Ontslag wordt niet verleend dan op eigen verzoek, of nadat curatoren zijn gehoord; dezen geven deswege, den belanghebbende gehoord of opgeroepen, hun advies.

Eervol ontslagen hoogleeraren behouden den titel van hoogleeraar.

Artikel 33 d.

De hoogleeraren genieten eene jaarwedde uit 's Rijks kas, waarvan het bedrag door Ons is vast te stellen.

Artikel 33 e.

Elk hoogleeraar wordt benoemd tot het onderwijs van bepaalde vakken, in zijne aanstelling uitgedrukt. Deze kunnen door Ons worden verminderd of gewijzigd.

Tegen zijnen wil kan een hoogleeraar niet met het onderwijs in andere vakken worden belast.

Artikel 33 f.

Het staat iederen hoogleeraar vrij om, met goedkeuring van curatoren, behalve de hem opgedragene, nog andere lessen te geven.

De besluiten van curatoren tot het verlenen of weigeren dier goedkeuring worden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken medegedeeld en kunnen door Ons vernietigd worden.

Artikel 33 g.

Aan hoogleeraren kan met Onze goedkeuring worden toegestaan de hun opgedragen vakken van onderwijs met elkander te verwisselen.

Artikel 33 h.

De hoogleeraren bekleeden geene ambten of bedieningen dan met Onze toestemming.

Hoogleeraren, het lidmaatschap van eene der beide Kamers der Staten-Generaal aanvaardende, zijn gedurende dat lidmaatschap van rechtswege op non-activiteit en genieten de helft hunner jaarwedde als verlof-traktement.

Artikel 33 i.

Zonder schriftelijke vergunning van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken mogen de gewone hoogleeraren niet optreden als technisch adviseur of zich belasten met het ontwerpen, uitvoeren van of toezicht houden over werken.

Artikel 33 k.

Met het einde van het studiejaar, waarin een hoogleeraar den ouderdom van zeventig jaren bereikt, wordt hem ontslag verleend.

Op voorstel van de afdeeling kan aan den hoogleeraar, wien op grond van het eerste lid van dit artikel ontslag is verleend, met goedkeuring van curatoren, worden toegestaan lessen te blijven geven in aan te wijzen vakken. Deze worden op de gewone wijze aangekondigd.

Voor de toepassing van artikel 32d tellen deze lessen niet mede.

Artikel 33 l.

Buitengewone hoogleeraren en lectoren worden door Ons, curatoren, den rector-magnificus en assessoren en de afdeeling gehoord, benoemd. Zij genieten eene jaarwedde uit 's Rijks kas. Ontslag wordt niet verleend dan op eigen verzoek, of nadat

curatoren zijn gehoord; dezen geven deswege, den belanghebbende gehoord of opgeroepen, hun advies.

Buitengewone hoogleeraren zijn leden van de afdeeling, waarbij zij zijn benoemd.

Waar in de artikelen 33c, 33d, 33h, 33i en 33k van hoogleeraren gesproken wordt, zijn hieronder buitengewone hoogleeraren niet begrepen.

Artikel 33 m.

Tot het geven van hooger onderwijs aan de technische hoogeschool kunnen privatdocenten door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, curatoren gehoord, tot wederopzeggens worden toegelaten.

Van de inrichtingen, verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs kunnen curatoren, onder door hen te stellen voorwaarden, aan privatdocenten het gebruik vergunnen.

Artikel 33 n.

Bij verhindering of ontstentenis van een hoogleeraar of lector, en in het geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 33 h, worden door Ons tijdelijke maatregelen tot voorziening bevolen, indien het belang van het onderwijs dit vordert.

Artikel 33 o.

De beambten worden benoemd en ontslagen door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, die bevoegd is deze taak, wat de lagere beambten betreft, op te dragen aan curatoren.

§ 5. Van het bijwonen der lessen.

Artikel 34.

Ter zake van het onderwijs der hoogleeraren en lectoren is voor elk studiejaar door hem, die dit onderwijs eens of meermalen bijwoont, eene som verschuldigd van f 200, die in 's Rijks schatkist gestort wordt.

Terugbetaling dier gelden geschiedt uitsluitend, indien door overlijden vóór den aanvang der lessen van deze geen gebruik is gemaakt en alsdan op aanvraag der erfgenamen.

Behalve voormelde f 200 wordt ter zake van het onderwijs door hoogleeraren en lectoren geenerlei betaling gevorderd.

Artikel 34 a.

Het recht tot het bijwonen van het onderwijs wordt verkregen door inschrijving bij den rector-magnificus, behoudens het bepaalde bij artikel 34 c.

De inschrijving geschiedt kosteloos; de rector-magnificus geeft daarvan een door hem ondertekend bewijs af in den vorm door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te bepalen; zij geldt voor het studiejaar, waarin zij is geschied, en geeft voor dat jaar recht op toegang tot alle lessen alsmede tot alle inrichtingen en verzamelingen der hoogeschool, behoudens het bepaalde bij het tweede lid van de artikelen 33 en 34 s.

De rector-magnificus gaat niet over tot de inschrijving tenzij hem het bewijs is vertoond, dat de belanghebbende de gelden, bedoeld bij artikel 34, heeft betaald, of in het bezit is van een der in artikel 82 a bedoelde diploma's, of eene Rijksbeurs geniet, of ter zake van het onderwijs der hoogleeraren en lectoren eene som van f 800 heeft betaald, of door den rector-magnificus eener Rijks-universiteit voor volledig onderwijs is ingeschreven.

Artikel 34 b.

Hij, die zonder daartoe gerechtigd te zijn, eens of meermalen het onderwijs aan de hoogeschool bijwoont, wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste f 250.

Artikel 34 c.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken; de daartoe door hem aan te wijzen personen; curatoren, hoogleeraren, lectoren, beambten der hoogeschool en de in artikel 33 m bedoelde privatdocenten zijn te allen tijde bevoegd alle lessen aan de technische hoogeschool bij te wonen.

Hoogleeraren en lectoren zijn, ieder voor zooveel hunne lessen betreft, bevoegd gedurende enkele uren aan personen, die niet volgens artikel 34 a zijn ingeschreven, toegang tot hunne lessen te verlenen.

Artikel 34 d.

Hij, die in het bezit is van een der in artikel 82 a bedoelde diploma's; of eene Rijksbeurs geniet; of de f 800, bedoeld aan het slot van artikel 34 a, heeft betaald; of door den rector-magnificus eener Rijks-universiteit voor volledig onderwijs is ingeschreven, is van de betaling bij artikel 34 voorgeschreven vrijgesteld. Niettemin is hij na de bij artikel 34 a bedoelde inschrijving gerechtigd tot toegang tot de inrichtingen en verzamelingen, bedoeld in het tweede lid van artikel 34 a, onder het daarbij vermelde voorbehoud.

Aan hem, die slechts enkele lessen van hoogleeraren of lectoren wenscht te volgen, kan daartoe door curatoren telkens voor één studiejaar verlof worden verleend. In dat geval is ter zake van dit onderwijs verschuldigd voor lessen, die gegeven worden:

éénmaal per week, f 10;

tweemaal „ „ f 20;

driemaal „ „ f 30;

viermaal of meermalen per week, f 40.

Het tweede en derde lid van artikel 34 zijn op deze gelden van toepassing.

Het recht tot het bijwonen van dit onderwijs wordt verkregen door inschrijving bij den rector-magnificus, die daartoe niet overgaat tenzij hem het bewijs is vertoond, dat het bedoelde verlof van curatoren verkregen is en de voormelde gelden betaald zijn.

De rector-magnificus geeft van die inschrijving een door hem ondertekend bewijs af in den vorm door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te bepalen.

Curatoren verstrekken hem op vertoon van dat bewijs eene verklaring tot welke der inrichtingen en verzamelingen in het eerste lid van dit artikel vermeld hij mag worden toegelaten, behoudens het bepaalde bij het tweede lid van de artikelen 33 en 34 s.

§ 6. Van het beheer en het toezicht.

Artikel 34 e.

Aan de technische hoogeschool is een college van curatoren, bestaande uit drie of vijf leden. Zij worden door Ons benoemd en ontslagen.

Om de twee jaren treedt een hunner af; de aftredende is weder benoembaar.

Het college van curatoren stelt een huishoudelijk reglement voor zijne werkzaamheden vast en onderwerpt het aan de goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Artikel 34 f.

Curatoren worden bijgestaan door een bezoldigden secretaris, die zijne vaste woonplaats heeft in de gemeente, waar de technische hoogeschool is gevestigd; hij wordt door Ons benoemd en ontslagen. Van de bepaling omtrent de woonplaats kan door Ons, curatoren gehoord, ontheffing worden verleend.

Curatoren zenden te zijner benoeming eene aanbevelingslijst van twee personen aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De secretaris treedt om de vijf jaren af en is weder benoembaar. Voor bureaustkosten wordt hem een jaarlijksch abonnement toegestaan. Hij ontvangt vergoeding voor reis- en verblijfskosten.

Artikel 34 g.

Curatoren genieten geene jaarwedde. Zij ontvangen vergoeding voor reis- en verblijfskosten.

Artikel 34 h.

Curatoren waken voor de getrouwe naleving van deze wet en van alle krachtens haar uitgevaardigde verordeningen, voor zooveel de technische hoogeschool betreft.

Artikel 34 i.

Maken hoogleeraren, lectoren of beambten bij de technische hoogeschool zich aan plichtsverzuim of wangedrag schuldig, dan nemen curatoren de vereischte maatregelen van spoedeischenden aard, waaronder schorsing ten hoogste voor zes

weken, en doen aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken de noodige voorstellen, zelfs tot ontslag.

Artikel 34 k.

Curatoren doen jaarlijks vóór 1 November aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken een uitvoerig verslag van den staat der hoogeschool gedurende den afgelopen cursus en zenden hem vóór 15 Juni eene begrooting der uitgaven voor het volgend burgerlijk jaar.

Artikel 34 l.

De gezamenlijke gewone hoogleeraren vormen den senaat der hoogeschool. Buitengewone alsmede eervol ontslagen hoogleeraren hebben in den senaat zitting met raadgevende stem. De senaat stelt een reglement vast voor zijne vergaderingen.

De hoogleeraar, die het voorzitterschap bekleedt, draagt den titel van rector-magnificus.

Hij wordt voor den duur van drie achtereenvolgende studie-jaren door Ons benoemd uit eene door den senaat opgemaakte voordracht van drie gewone hoogleeraren, waarbij de aftredende rector-magnificus buiten aanmerking blijft.

Artikel 34 m.

Bij den senaat is een secretaris.

Hij wordt door den senaat uit de gewone hoogleeraren benoemd voor den duur van drie achtereenvolgende studie-jaren en treedt af op hetzelfde tijdstip als de rector-magnificus.

Artikel 34 n.

De rector-magnificus en de secretaris ontvangen ieder voor de waarneming van hunne betrekking eene toelage, door Ons te bepalen. Uit die van den secretaris worden tevens de bureaukosten bestreden.

Artikel 34 o.

De rector-magnificus wordt in zijne werkzaamheden bijgestaan door assessoren.

Assessoren zijn de voorzitters der afdelingen.

Bij verhindering of ontstentenis van den rector-magnificus worden zijne werkzaamheden door den oudste in jaren der assessoren waargenomen. Bij verhindering of ontstentenis van den secretaris treedt zijn laatste aanwezige voorganger op.

Artikel 34 p.

De gewone hoogleeraren van iedere afdeling kiezen bij volstrekte meerderheid van stemmen uit hun midden een voorzitter en een secretaris voor den duur van twee achtereenvolgende jaren. Na verloop van twee jaren, en vervolgens ieder jaar, treedt een van beiden af.

Artikel 34 q.

De senaat, de rector-magnificus en elk hoogleeraar in het bijzonder geven aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en aan curatoren alle noodige inlichtingen en berichten.

Artikel 34 r.

De handhaving der tucht onder de studenten is opgedragen aan den rector-magnificus.

Artikel 34 s.

Bij overtreding der tucht of bij wangedrag waarschuwt of berispt de rector-magnificus.

In buitengewone gevallen, ter beoordeeling van den senaat, alsmede indien een student, bij den rector-magnificus of bij den rector-magnificus en assessoren ontboden, moedwillig niet verschijnt, is de senaat bevoegd den overtreder den toegang tot de hoogeschool voor een tijdvak van ten minste een jaar en ten hoogste vijf jaren te ontzeggen.

Van de uitspraak des senaats kan door belanghebbenden bij Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken in hooger beroep worden gekomen.

Artikel IV.

Aan artikel 51 der wet tot regeling van het hooger onderwijs wordt als laatste lid toegevoegd:

Eervol ontslagen hoogleeraren behouden den titel van hoogleeraar.

Artikel V.

Aan artikel 58 der wet tot regeling van het hooger onderwijs wordt als laatste twee leden toegevoegd:

Op voorstel van de faculteit kan aan den hoogleeraar, wien op grond van het eerste lid van dit artikel ontslag is verleend, met goedkeuring van curatoren, worden toegestaan lessen te blijven geven in aan te wijzen vakken. Deze worden op de gewone wijze aangekondigd.

Voor de toepassing van de artikelen 42 en 43 tellen deze lessen niet mede.

Artikel VI.

Het opschrift van Titel II, hoofdstuk IV, der wet tot regeling van het hooger onderwijs wordt gelezen als volgt:

Van de wetenschappelijke graden, getuigschriften en diploma's.

Artikel VII.

Na het opschrift van Titel II, hoofdstuk IV, der wet tot regeling van het hooger onderwijs worden ingevoegd twaalf nieuwe artikelen 82 a, 82 b, 82 c, 82 d, 82 e, 82 f, 82 g, 82 h, 82 i, 82 k, 82 l en 82 m, luidende als volgt:

Artikel 82 a. Aan de technische hoogeschool zijn de volgende diploma's verkrijgbaar:

- 1°. van civiel-ingenieur;
- 2°. van bouwkundig ingenieur of architect;
- 3°. van werktuigkundig ingenieur;
- 4°. van scheepsbouwkundig ingenieur;
- 5°. van electrotechnisch ingenieur;
- 6°. van scheikundig ingenieur of technoloog;
- 7°. van mijningenieur.

Aan 'hen, die in het bezit zijn van een of meer dezer diploma's, kan door den senaat en ten overstaan van dat lichaam of van eene commissie uit zijn midden na openbare verdediging van een proefschrift een doctoraat in de technische wetenschap worden verleend.

Artikel 82 b. Alle examens aan de technische hoogeschool worden afgenomen door de afdelingen, zoo noodig te dien einde aangevuld met een of meer hoogleeraren, tot eene andere afdeling behoorende, en met een of meer deskundigen buiten de hoogeschool, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken daartoe aan te wijzen.

De afdeling vergadert tot het houden van examens met ten minste drie leden. Omtrent den uitslag van een afgelegd examen wordt bij meerderheid van stemmen beslist. Staken de stemmen, dan wordt de geëxamineerde beschouwd te zijn afgewezen.

De deskundigen buiten de hoogeschool genieten uit 's Rijks kas vergoeding voor reis- en verblijfkosten, benevens vacatiegelden.

Artikel 82 c. Van het afleggen van de in het vorige artikel bedoelde examens kan geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld de bezitter van een diploma of getuigschrift, afgegeven door buitenlandsche universitaire instellingen van onderwijs of onderzoek of door buitenlandsche technische hoogeschoolen, mits hij op het tijdstip, waarop het diploma of het getuigschrift werd verkregen, geen ingezetene van het Rijk was.

Door Ons worden bij besluit, den Raad van State gehoord, na ingewonnen advies van den senaat der technische hoogeschool, de bedoelde instellingen en technische hoogeschoolen aangewezen, alsmede de diploma's en getuigschriften en de daaraan te verlenen vrijstellingen omschreven.

Artikel 82 d. Van het afleggen van de in artikel 82*b* bedoelde examens kan door Ons, bij besluit, den Raad van State gehoord, na ingewonnen advies van den senaat der technische hoogeschool, geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld de bezitter van een getuigschrift, een doctoralen graad of eenig ander bewijs van met goed gevolg afgelegd examen, afgegeven door eene Nederlandsche universiteit.

Artikel 82 e. Tot het afleggen van de in artikel 82*b* bedoelde examens wordt ieder, onverschillig waar hij de daarvoor vereischte kundigheden heeft opgedaan, toegelaten, mits hij in het bezit zij van een getuigschrift van bekwaamheid tot de studie aan de technische hoogeschool.

Artikel 82 f. Eenmaal 'sjaars wordt gelegenheid gegeven om tengevolge van een mondeling en schriftelijk examen bij een door Ons te benoemen commissie een getuigschrift, als bedoeld in het vorige artikel, te verkrijgen.

De tijd en de plaats der vergaderingen dezer commissie worden door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken bepaald. Hare leden genieten uit 's Rijks kas vergoeding voor reis- en verblijfkosten, benevens vacatiegelden.

Artikel 82 g. Met het getuigschrift, in het vorige artikel vermeld, wordt gelijk gesteld het getuigschrift van met gunstig gevolg afgelegd eindexamen van de hogere burgerscholen met vijfjarigen cursus en het, in artikel 11 vermelde, getuigschrift van bekwaamheid tot de studie aan eene universiteit in de faculteit der wis- en natuurkunde.

Artikel 82 h. Met het getuigschrift, in artikel 82*f* vermeld, wordt eveneens gelijkgesteld het getuigschrift, afgegeven door buitenlandsche instellingen van onderwijs of onderzoek, mits:

1°. de eischen, voor het verkrijgen van het getuigschrift gesteld, voldoende waarborg opleveren, dat de bezitter bekwaam is om tot de studie aan de Nederlandsche technische hoogeschool over te gaan;

2°. de bezitter op het tijdstip, waarop het getuigschrift werd verkregen, geen ingezetene van het Rijk was.

Door Ons worden bij besluit, den Raad van State gehoord en na ingewonnen advies van den senaat der technische hoogeschool, de bedoelde buitenlandsche instellingen aangewezen, alsmede de getuigschriften omschreven, welke met het getuigschrift, in artikel 82*f* vermeld, worden gelijkgesteld.

Artikel 82 i. Van het bezit van het in artikel 82*f* vermelde getuigschrift is vrijgesteld de bezitter van een in Ons, in artikel 82*c* bedoeld, besluit omschreven diploma of getuigschrift.

Artikel 82 k. Voor het afleggen van elk examen aan de technische hoogeschool wordt eene som van f 50 betaald.

In geval van afwijzing wordt voor de eerste herhaling van een examen geene betaling gevorderd.

Deze gelden worden in 's Rijks schatkist gestort.

De toekenning van den doctoralen graad geschiedt kosteloos.

Artikel 82 l. De senaat heeft het recht om, op voordracht van eene afdeling, wegens zeer uitstekende verdiensten aan Nederlanders of vreemdelingen het doctoraat in de technische wetenschap *honoris causa* te verlenen.

Artikel 82 m. Hij, die krachtens deze wet of krachtens vroegere wetten of verordeningen hier te lande een diploma van civiel-ingenieur, bouwkundig ingenieur of architect, werktuigkundig ingenieur, scheepsbouwkundig ingenieur, electrotechnisch ingenieur, scheikundig ingenieur of technoloog, of mijnningenieur (mijnningenieur) verkregen heeft, is bevoegd middelbaar onderwijs te geven in de technische wetenschappen, waarin hij ter verkrijging van zijn diploma een examen heeft afgelegd. Hij behoort echter daartoe in het bezit te zijn van het getuigschrift van goed zedelijk gedrag, vermeld in artikel 16.

Artikel VIII.

Na artikel 84 der wet tot regeling van het hooger onderwijs wordt ingevoegd een nieuw artikel 84*a*, luidende als volgt:

Artikel 84 a. Van het afleggen van de in het vorige artikel bedoelde examens kan geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld de bezitter van een diploma of getuigschrift, afgegeven door

buitenlandsche universitaire instellingen van onderwijs of onderzoek, mits hij op het tijdstip, waarop het diploma of het getuigschrift werd verkregen, geen ingezetene van het Rijk was.

Van de voorwaarde, dat de bezitter van het diploma of getuigschrift op het tijdstip, waarop het werd verkregen, geen ingezetene van het Rijk was, kan door Ons in bijzondere gevallen vrijstelling worden verleend.

Door Ons worden bij besluit, den Raad van State gehoord, na ingewonnen advies van ieder der senaten der Rijks-universiteiten, de bedoelde instellingen aangewezen, alsmede de diploma's en getuigschriften en de daaraan te verlenen vrijstellingen omschreven.

Artikel IX.

Tusschen het eerste en het tweede lid van artikel 85 der wet tot regeling van het hooger onderwijs wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende als volgt:

Van het bezit van een der in de artikelen 11 en 12 vermelde getuigschriften is, voor de faculteit, waarvoor hem eenige vrijstelling is verleend, vrijgesteld de bezitter van een in Ons, in artikel 84*a* bedoeld, besluit omschreven diploma of getuigschrift.

Artikel X.

Artikel 85 *bis* der wet tot regeling van het hooger onderwijs wordt artikel 85*a* en wordt gelezen als volgt:

Artikel 85 a. Met het getuigschrift, in artikel 11 vermeld, wordt eveneens gelijkgesteld het getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën, afgegeven door buitenlandsche instellingen van onderwijs of onderzoek, mits:

1°. de eischen, voor het verkrijgen van het getuigschrift gesteld, voldoende waarborg opleveren, dat de bezitter bekwaam is om tot de studie aan eene Nederlandsche universiteit over te gaan;

2°. de bezitter op het tijdstip, waarop het getuigschrift werd verkregen, geen ingezetene van het Rijk was.

Door Ons worden bij besluit, den Raad van State gehoord, en na ingewonnen advies van ieder der senaten van de Rijks-universiteiten, de bedoelde buitenlandsche instellingen aangewezen, alsmede de getuigschriften omschreven, welke met het getuigschrift, in artikel 11 vermeld, worden gelijkgesteld.

Zulk eene aanwijzing kan te allen tijde op gelijke wijze worden ingetrokken.

Artikel XI.

Tusschen de artikelen 96 en 97 der wet tot regeling van het hooger onderwijs wordt ingevoegd artikel 96*a*, luidende als volgt:

Artikel 96 a. De doctoren in de klassieke letterkunde en zij, die het examen, laatstelijk voorafgaande aan dat ter verkrijging van dezen graad, met gunstig gevolg hebben afgelegd, hebben, voor zooveel de oude geschiedenis betreft, gelijke bevoegdheid als de bezitters der acte, vermeld in het eerste lid van artikel 74 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50).

Artikel XII.

Artikel 98 der wet tot regeling van het hooger onderwijs vervalt en wordt vervangen door het volgend artikel:

Artikel 98. De aanwijzingen, bedoeld in de artikelen 82*c*, 82*d*, 82*h*, 84*a* en 85*a* kunnen te allen tijde op gelijke wijze, als zij zijn geschied, worden ingetrokken.

Artikel XIII.

Na het opschrift van Titel III der wet tot regeling van het hooger onderwijs worden ingevoegd de woorden:

HOOFDSTUK I.

Algemeene bepaling.

Artikel XIV.

Tusschen de artikelen 102 en 103 der wet tot regeling van het hooger onderwijs worden ingevoegd de woorden:

HOOFDSTUK II.

Van instellingen tot opleiding van leeraren voor kerkgenootschappen of kweekelingen voor den geestelijken stand, die op 1 Januari 1903 ondersteuning uit 's Rijks kas genoten.

Artikel XV.

Na artikel 107 der wet tot regeling van het hooger onderwijs worden vier nieuwe hoofdstukken ingevoegd, luidende:

HOOFDSTUK III.

Van de bijzondere gymnasia.

Artikel 107 a.

Door Ons kunnen, bij besluit, den Raad van State gehoord, bijzondere gymnasia met zesjarigen cursus, telkens voor een tijdperk van zes jaren, worden aangewezen als bevoegd aan hunne leerlingen, die het onderwijs tot aan het einde hebben bijgewoond, een getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën af te geven, dat met het getuigschrift, in artikel 11 vermeld, wordt gelijkgesteld, mits het getuigschrift is afgegeven ten gevolge van een gelijk examen als in dat artikel vermeld, voor zoover het mondeling is in het openbaar gehouden en afgenomen door leeraren van het gymnasium onder toezicht van een of meer gecommitteerden, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aan te wijzen, met dien verstande dat, bij verschil van gevoelen omtrent het verlenen van het getuigschrift tusschen de leeraren, die het examen hebben afgenomen, en den gecommitteerde of de gecommitteerden, de beslissing aan laatstgenoemden is gelaten.

Regelen voor de uitoefening van het toezicht van den gecommitteerde of de gecommitteerden worden bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld.

Artikel 107 b.

De aanwijzing geschiedt op een daartoe tot Ons gericht verzoekschrift van het bestuur of bij ontstentenis daarvan van het hoofd van het gymnasium.

Bij het verzoekschrift moeten worden overgelegd:

- a. de reglementen of statuten van het gymnasium;
- b. het leerplan van het gymnasium.

Uit die stukken moet blijken, dat in alle vakken, vermeld in artikel 5, onder a—m, doch niet opgenomen in het programma, bedoeld in het derde lid van artikel 11, in den loop van den zesjarigen cursus onderwijs wordt gegeven, en wel in de gezamenlijke vakken ten minste evenveel uren als volgens het algemeen leerplan, bedoeld in artikel 7, voor die gezamenlijke vakken aan een openbaar gymnasium besteed moeten worden.

Artikel 107 c.

Om aan een aangewezen bijzonder gymnasium onderwijs te kunnen geven, wordt vereischt het bezit van:

a. een diploma of een akte van bekwaamheid, in artikel 16 gevorderd voor de leeraren der openbare gymnasia, of, voor zooveel de aangestelde voor een vak, waarin hij onderwijs geeft of zal geven, niet in het bezit is van zoodanig diploma of akte van bekwaamheid, een bewijs, dat de aanstelling door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken is bekrachtigd;

b. een getuigschrift van goed zedelijk gedrag, afgegeven door het hoofd van het bestuur der gemeente of der gemeenten, waar hij, aan wien het wordt uitgereikt, gedurende de laatste twee jaren gewoond heeft.

Artikel 107 d.

Het vorige artikel is niet toepasselijk op hem, die bij schorsing, ontslag, ontstentenis of tijdelijke verhindering van eenen leeraar de opgevallen plaats gedurende niet langer dan veertien dagen waarneemt.

Artikel 107 e.

De besturen en bij ontstentenis daarvan de hoofden van aan-

gewezen gymnasia zijn verplicht zorg te dragen, dat uitsluitend onderwijs wordt gegeven door leeraren, die bevoegd zijn aan een aangewezen bijzonder gymnasium onderwijs te geven. Van elke aanstelling van een leeraar geven zij binnen eene maand kennis aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, met overlegging van eene opgave van de diploma's en akten van bekwaamheid, die de aangestelde bezit, alsmede van een staat van zijn dienst als leeraar.

Artikel 107 f.

De bekrachtiging door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van de aanstelling van eenen leeraar, bedoeld in artikel 107 c, onder a, wordt geacht te zijn verleend, indien binnen twee maanden na de ontvangst der aanvraag, daarop geene beschikking is genomen of de beslissing daarop niet is verdaagd. De beslissing kan slechts eenmaal voor den tijd van ten hoogste twee maanden worden verdaagd en de bekrachtiging kan slechts bij eene met redenen omkleede beschikking worden geweigerd.

Artikel 107 g.

De lokalen van aangewezen gymnasia, waarin de lessen gegeven worden, moeten gedurende de lesuren steeds toegankelijk zijn voor den inspecteur der gymnasia, in wiens ambtsgebied het gymnasium is gevestigd. De toegang moet hem op zijne aanvraag onverwijld worden verleend.

Artikel 107 h.

De besturen en de hoofden, de curatoren en de rectoren van aangewezen gymnasia zijn gehouden den inspecteur der gymnasia, in wiens ambtsgebied het gymnasium is gevestigd, de verlangde inlichtingen te verschaffen omtrent de school en het onderwijs. Jaarlijks vóór den aanvang van het schooljaar moet de rooster van lesuren aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken worden overgelegd.

Artikel 107 i.

De besturen en bij ontstentenis daarvan de hoofden van aangewezen gymnasia zijn verplicht bij wijziging of aanvulling van de reglementen of statuten of van het leerplan, die wijziging of aanvulling binnen eene maand ter kennis van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te brengen.

Artikel 107 k.

Telken jare wordt voor de aangewezen gymnasia de tijd, waarop de gecommitteerde of de gecommitteerden voor het houden van toezicht op het examen beschikbaar zullen zijn, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken bepaald.

Artikel 107 l.

De aanwijzing kan door Ons, bij besluit, den Raad van State gehoord, worden ingetrokken, indien Ons blijkt, dat in strijd met de bepalingen van deze wet gehandeld wordt, het onderwijs niet wordt gegeven overeenkomstig het leerplan, of bij wijziging of aanvulling van de reglementen of statuten of van het leerplan niet langer wordt voldaan aan de wettelijke eischen. Komt een aangewezen gymnasium het bepaalde bij de artikelen 107 e en 107 g niet of niet langer na, dan wordt de aanwijzing op gelijke wijze ingetrokken.

Artikel 107 m.

Aan de besturen van aangewezen gymnasia wordt uit 's Rijks kas subsidie verleend, mits het gymnasium staat onder het bestuur van eene instelling, stichting of rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging.

Het subsidie wordt verleend:

1°. per wekelijks gegeven lesuur tot een maximum getal lesuren, dat overeenstemt met het getal, dat wekelijks volgens het algemeen leerplan, bedoeld in artikel 7, aan het onderwijs in de vakken, vermeld in artikel 5, onder a—m, aan een openbaar gymnasium besteed wordt. Indien het getal leerlingen in eene klasse meer dan vijftientig bedraagt en de klasse gesplitst is in twee parallelklassen, komen hierbij twee, en indien het getal leerlingen in eene klasse meer dan vijftig bedraagt en de klasse gesplitst is in drie parallelklassen, drie parallelklassen voor de berekening van het subsidie in aanmerking. Tusschen

meer dan twee achtereenvolgende lesuren mag ten hoogste een kwartier uur van ontspanning worden gegeven, welke tijd voor de berekening van het subsidie medetelt;

2°. tot een bedrag van vijfenveertig gulden, indien het gymnasium gevestigd is in eene gemeente, waar de bevolking 30 000 zielen of minder bedraagt, en tot een bedrag van vierenvijftig gulden, indien het gymnasium gevestigd is in eene gemeente, waar de bevolking de 30 000 zielen te boven gaat.

Bovendien wordt eene bijdrage in de aan den rector uit te keeren jaarwedde verleend tot een bedrag van één duizend gulden.

Voor die subsidie komen niet in aanmerking de bijzondere gymnasia:

a. waarvan blijkt, dat zij gehouden worden als winstgevend bedrijf;

b. waarvan de opbrengst der schoolgelden eene gemiddelde inkomst per leerling en per jaar oplevert van meer dan tweehonderd gulden;

c. gevestigd in gemeenten met een openbaar gymnasium of in gemeenten daaraan grenzende, indien de opbrengst der schoolgelden eene gemiddelde inkomst per leerling en per jaar oplevert van niet meer dan tachtig gulden of zooveel minder als die inkomst van het openbaar gymnasium beneden dat bedrag blijft.

De besturen zijn gehouden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken alle inlichtingen te geven, verlangd met betrekking tot litt. a en b in dit artikel vermeld, en zulks op straffe van verval van aanspraak op de subsidiën.

Jaarlijks in de maand Januari zendt het bestuur, dat op de Rijkssubsidiën krachtens dit artikel over het voorgaande jaar aanspraak maakt, zijne daartoe strekkende aanvraag aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Voorschriften omtrent de uitvoering van dit artikel worden bij algemeenen maatregel van bestuur gegeven.

Behoudens het bepaalde in het eerste lid van dit artikel mag aan een bijzonder gymnasium van overheidswege geene geldelijke bijdrage of eenige andere ondersteuning middellijk of onmiddellijk worden toegekend.

Artikel 107 n.

Het subsidie in het vorig artikel bedoeld wordt vermindert met vijftig ten honderd over elk jaar, waarin het aantal leerlingen minder dan 36, en vervalt over elk jaar waarin het minder dan 24 bedraagt.

Dit is niet van toepassing gedurende de eerste zes jaren na de opening van de school.

HOOFDSTUK IV.

Van de bijzondere leerstoelen.

Artikel 107 o.

Door Ons kunnen, bij besluit, den Raad van State gehoord, na ingewonnen advies van curatoren der Rijks-universiteit of der technische hoogeschool, den senaat gehoord, instellingen, stichtingen of rechtspersoonlijkheid bezittende verenigingen worden aangewezen als bevoegd om bij eene of meer uitdrukkelijk genoemde faculteiten aan die Rijks-universiteit of bij eene of meer uitdrukkelijke genoemde afdelingen dier hoogeschool een of meer leerstoelen te vestigen, met opgave van de vakken, waarin door hen, die deze leerstoelen bekleeden, onderwijs zal worden gegeven. De opgave van de vakken kan op gelijke wijze worden gewijzigd.

Artikel 107 p.

De aanwijzing geschiedt op een daartoe tot Ons gericht verzoekschrift van het bestuur der instelling, stichting of vereniging.

Bij het verzoekschrift moeten worden overgelegd de statuten, de akte of het reglement betreffende de oprichting van een of meer leerstoelen.

Artikel 107 q.

Behalve hetgeen daarin overigens ter voldoening aan wettelijke voorschriften moet worden opgenomen zullen de statuten, de akte of het reglement moeten bevatten:

a. het voorschrift, dat de leerstoel staat onder het toezicht van een college van curatoren, bestaande uit drie of vijf leden;

b. voorschriften omtrent aanstelling, schorsing of ontslag der hoogleeraren.

Artikel 107 r.

Om eener bijzonderen leerstoel te kunnen bekleeden, wordt vereischt het bezit van een doctoralen graad in de faculteit, waarin de aangestelde onderwijs geeft of zal geven, verkregen aan eene Rijks-universiteit of aan eene universiteit, die ten aanzien van de door haar te verleenen doctorale graden gelijke rechten heeft als de Rijks-universiteiten, of van een bewijs, dat de aanstelling door Ons is bekrachtigd.

Artikel 107 s.

Onze bekrachtiging van de aanstelling van een hoogleeraar, bedoeld in artikel 107 r, wordt geacht te zijn verleend, indien binnen twee maanden na de ontvangst der aanvraag daarop geene beschikking is genomen of de beslissing daarop niet is verdaagd. De beslissing kan slechts eenmaal voor den tijd van ten hoogste twee maanden worden verdaagd en de bekrachtiging kan slechts bij een met redenen omkleed besluit, den senaat der universiteit of der technische hoogeschool gehoord, worden geweigerd.

Artikel 107 t.

De besturen van aangewezen instellingen, stichtingen of verenigingen zijn verplicht zorg te dragen, dat uitsluitend onderwijs wordt gegeven door hoogleeraren, die bevoegd zijn een bijzonderen leerstoel te bekleeden. Van elke aanstelling van een hoogleeraar geven zij binnen eene maand kennis aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, met overlegging van eene opgave van de diploma's en akten van bekwaamheid, die de aangestelde bezit, van zijne geschriften, alsmede van een staat van zijne vorige betrekkingen.

Artikel 107 u.

De besturen van aangewezen instellingen, stichtingen of verenigingen zijn verplicht elke wijziging of aanvulling van de statuten, de akte of het reglement onverwijld ter kennis van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te brengen. Zij doen jaarlijks vóór 1 November aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken een uitvoerig beredeneerd verslag van den leerstoel of de leerstoelen gedurende den afgelopen cursus toekomen, met bijvoeging van een overzicht van den financieelen staat, een en ander opgemaakt volgens model, vast te stellen door Onzen voornoemden Minister.

Artikel 107 v.

De besturen van aangewezen instellingen, stichtingen of verenigingen, de colleges van curatoren en de hoogleeraren zijn gehouden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en aan de commissie, bedoeld in artikel 107 uu, de noodige inlichtingen te geven omtrent de leerstoelen en het onderwijs.

Artikel 107 w.

De lessen, gegeven door de hoogleeraren, die bijzondere leerstoelen bekleeden, moeten te allen tijde, behalve voor hen, die gerechtigd zijn de lessen aan de Rijks-universiteiten of aan de technische hoogeschool bij te wonen, ook voor de commissie, bedoeld in artikel 107 uu, en hare leden toegankelijk zijn.

Artikel 107 x.

De hoogleeraren, die bijzondere leerstoelen bekleeden, mogen onder door curatoren der Rijks-universiteit of der technische hoogeschool te stellen voorwaarden, voor zooveel de plaatsruimte en de beschikbare hulpmiddelen dit gedoogen, gebruik maken van de collegelokalen, inrichtingen, verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs. Hunne lessen worden aangekondigd op het programma der lessen.

Door curatoren der Rijks-universiteit of der technische hoogeschool kan hun, op voorstel van den senaat, toegang tot en raadgevende stem in de vergaderingen van den senaat worden verleend. Zij hebben bij plechtigheden rang en zitting, een ieder in de faculteit of afdeling, waarbij hij werd aangesteld, na de hoogleeraren der universiteit of hoogeschool.

Hun kan door de faculteit of afdeling, waarbij zij zijn aangesteld, toegang tot en raadgevende stem in die faculteit of afdeling worden verleend.

Met goedvinden van de faculteit of afdeeling mogen zij bij de examens in de door hen onderwezen vakken examineeren. De te dezen opzichte vast te stellen regeling wordt aan de goedkeuring van curatoren onderworpen.

Artikel 107 ij.

De in artikel 107 o bedoelde aanwijzing kan door Ons, bij besluit, den Raad van State gehoord, na ingewonnen advies van curatoren der Rijks-universiteit of technische hoogeschool, te allen tijde worden ingetrokken. Komt eene aangewezen instelling, stichting of vereeniging het bepaalde bij de artikelen 107 t en 107 w niet of niet langer na, dan wordt de aanwijzing op gelijke wijze ingetrokken.

Artikel 107 z.

Op leerstoelen bij de faculteit der Godgeleerdheid is het bepaalde in de artikelen 107 r, 107 s, 107 t en 107 v, alsmede in artikel 107 ij de daarin voorkomende vermelding van artikel 107 t, niet van toepassing.

Van de aanstelling, de schorsing of het ontslag van hoogleeraren bij deze faculteit geschiedt, zonder meer, mededeeling aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Artikel 107 aa.

Op de hoogleeraren aan de instellingen, bedoeld in de artikelen 103 en 104, gevestigd in gemeenten, waar eene Rijks-universiteit is, is van toepassing artikel 107 x, met dien verstande dat de hoogleeraren aan de instellingen, op 1 Januari 1904 gevestigd in gemeenten, waar eene Rijks-universiteit is, toegang hebben tot en raadgevende stem in de vergaderingen van den senaat en bij plechtigheden der universiteit rang en zitting hebben in de faculteit der Godgeleerdheid na de hoogleeraren der universiteit; zij hebben tevens toegang tot en raadgevende stem in de faculteit der Godgeleerdheid.

Artikel 107 bb.

Aan instellingen, stichtingen of rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen kan door Ons, overeenkomstig haar verzoek, na ingewonnen advies van curatoren der Rijks-universiteit of der technische hoogeschool, den senaat gehoord, telkens voor één studiejaar worden toegestaan aan eene Rijks-universiteit of aan de technische hoogeschool eene reeks wetenschappelijke voorlezingen te doen houden door bepaaldelijk in het verlot genoemde personen over uitdrukkelijk daarin te vermelden onderwerpen.

Bij het verzoek, dat vóór 1 April is in te zenden, moeten worden overgelegd:

1°. de statuten, de akte of het reglement voor de te houden lezingen;

2°. eene opgave van de dagen en uren, waarop zij de voorlezingen wenschen te doen houden;

3°. eene lijst van hen, die eene voorlezing houden zullen en van de door hen te behandelen onderwerpen.

Bij de voorlezingen kan door curatoren het gebruik van de inrichtingen, verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs, onder door hen te stellen en veertien dagen vóór het in werking treden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken mede te deelen voorwaarden, worden vergund.

De senaat kan de aankondiging dezer voorlezingen op het programma vermeld in artikel 47 toestaan. Bij weigering beslist, curatoren gehoord, Onze Minister van Binnenlandsche Zaken.

Zonder betaling heeft tot deze voorlezingen toegang een ieder, die toegang heeft tot de lessen der universiteit of der technische hoogeschool.

Het verlot kan door Ons, na ingewonnen advies van curatoren der Rijks-universiteit of der technische hoogeschool, den senaat gehoord, worden ingetrokken.

HOOFDSTUK V.

Van de bijzondere universiteiten.

Artikel 107 cc.

Door Ons kunnen, bij besluit, den Raad van State gehoord,

Handelingen der Staten-Generaal. Bijlagen. 1903—1904.

instellingen, stichtingen of rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen worden aangewezen als bevoegd eene bijzondere universiteit te hebben, die ten aanzien van uitdrukkelijk in de aanwijzing te noemen, door haar te verleen, doctorale graden, gelijke rechten heeft als de Rijks-universiteiten.

Artikel 107 dd.

De aanwijzing geschiedt op een daartoe tot Ons gericht verzoekschrift van het bestuur der instelling, stichting of vereeniging. Bij het verzoekschrift moeten worden overgelegd:

a. de statuten, de akte of het reglement betreffende de op-richting van de universiteit;

b. het bewijs, dat de instelling, stichting of vereeniging ten behoeve van de universiteit vrij en onbezwaard bezit een kapitaal van f 100 000, bestaande uit hier te lande gelegen, rentegevende, onroerende goederen, uit inschrijvingen op een van de Grootboeken der Nationale Schuld of uit effecten, voorkomende op de lijst, door Onzen Minister van Financiën vastgesteld krachtens artikel 6 der Borgtochtenwet;

c. een reglement van orde voor de promotiën, dat genoegzame waarborgen biedt voor vrije bestrijding.

Artikel 107 ee.

Behalve hetgeen daarin overigens ter voldoening aan wettelijke voorschriften moet worden opgenomen zullen de statuten, de akte of het reglement moeten bevatten:

a. voorschriften, waaruit blijkt, dat de universiteit ten minste drie der vijf faculteiten, genoemd in artikel 41, bevat, met dien verstande, dat eene faculteit met minder dan drie gewone hoogleeraren hierbij niet in rekening komt en elk hoogleeraar slechts in éne faculteit mag medetellen;

b. voorschriften, waaruit blijkt, dat in elke faculteit onderwijs wordt gegeven in alle vakken, waarin geëxamineerd moet worden bij de examens, vereischt ter verkrijging van den doctoralen graad, waaraan rechten, als bedoeld in artikel 107 cc, zullen worden ontleend;

c. het voorschrift, dat de universiteit staat onder toezicht van een college van curatoren, bestaande uit drie of vijf leden;

d. voorschriften omtrent aanstelling, schorsing of ontslag der hoogleeraren en andere docenten, waarbij de geldelijke positie van een niet op verzoek noch wegens plichtsverzuim of wangedrag ontslagen of op non-activiteit gesteld hoogleeraar op voldoende wijze is geregeld;

e. voorschriften, waaruit blijkt, dat de doctorale graden slechts kunnen worden verkregen door het afleggen van gelijke, in het openbaar te houden, faculteits-examens en het voldoen aan gelijke voorwaarden, als vastgesteld bij den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld bij artikel 84, met dien verstande dat zij slechts door den senaat en ten overstaan van dat lichaam of van eene commissie uit zijn midden mogen worden verleend, na eene openbare promotie op proefschrift;

f. voorschriften, waaruit blijkt, dat tot het afleggen van de examens alleen kunnen worden toegelaten zij, die in het bezit zijn van een der getuigschriften, vermeld in de artikelen 11 en 12, of van een daarmee gelijkgesteld getuigschrift, en dat het getuigschrift vóór den aanvang van het examen aan de faculteit of aan haar voorzittend lid moet worden overgelegd;

g. voorschriften, waaruit blijkt, dat ter zake van het onderwijs der hoogleeraren en andere docenten is verschuldigd een bedrag ten minste gelijkstaande met dat, verschuldigd voor het bijwonen der lessen aan de Rijks-universiteiten, en dat zij, die eene Rijksbeurs genieten, van de betaling van collegegeld zijn vrijgesteld;

h. voorschriften, waaruit blijkt, dat voor het afleggen van elk examen is verschuldigd een bedrag ten minste gelijkstaande met dat, verschuldigd voor het afleggen van de examens aan de Rijks-universiteiten, en dat het bewijs, dat de daarvoor gevorderde som en dat het, onder letter g bedoelde, verschuldigde bedrag voor het bijwonen der lessen is betaald, vóór den aanvang van het examen aan de faculteit of aan haar voorzittend lid moet worden overgelegd.

Artikel 107 ff.

De onroerende goederen en de effecten, bedoeld in artikel 107 *dd*, onder *b*, moeten geheel bestemd blijven voor de universiteit en mogen niet worden vervreemd, bezwaard of verpand dan na verkregen machtiging van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en onder door hem te stellen voorwaarden. De effecten moeten in bewaring worden gesteld op eene door Onzen genoemden Minister aan te wijzen plaats.

Artikel 107 gg.

Om onderwijs aan eene aangewezen bijzondere universiteit te kunnen geven, wordt vereischt het bezit van een doctoralen graad in de faculteit, waarin de aangestelde onderwijs geeft of zal geven, verkregen aan eene Rijks-universiteit of aan eene universiteit, die ten aanzien van de door haar te verlenen doctorale graden gelijke rechten heeft als de Rijks-universiteiten, of van een bewijs, dat de aanstelling door Ons is bekrachtigd.

Artikel 107 hh.

Onze bekrachtiging van de aanstelling van hoogleeraren en andere docenten, bedoeld in artikel 107 *gg*, wordt geacht te zijn verleend, indien binnen twee maanden na de ontvangst der aanvraag daarop geene bechikking is genomen of de beslissing daarop niet is verdaagd. De beslissing kan slechts eenmaal voor den tijd van ten hoogste twee maanden worden verdaagd en de bekrachtiging kan slechts bij een met redenen omkleed besluit worden geweigerd.

Artikel 107 ii.

De besturen van aangewezen instellingen, stichtingen of verenigingen zijn verplicht zorg te dragen, dat uitsluitend onderwijs wordt gegeven door hoogleeraren en andere docenten, die bevoegd zijn aan eene bijzondere universiteit onderwijs te geven. Van elke aanstelling van een hoogleeraar of van een anderen docent geven zij binnen eene maand kennis aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken met overlegging van eene opgave van de diploma's en akten van bekwaamheid, die de aangestelde bezit, van zijne geschriften, alsmede van een staat van zijne vorige betrekkingen.

Artikel 107 kk.

De besturen van aangewezen instellingen, stichtingen of verenigingen zijn verplicht elke wijziging of aanvulling van de statuten, de akte of het reglement onverwijld ter kennis van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te brengen.

Zij doen jaarlijks voor 1 November aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken een uitvoerig beredeneerd verslag van de universiteit gedurende den afgelopen cursus toekomen, met bijvoeging van een overzicht van den financieelen staat, een en ander opgemaakt volgens model, vastgesteld door Onzen genoemden Minister.

Artikel 107 ll.

De besturen van aangewezen instellingen, stichtingen of verenigingen, de colleges van curatoren, de hoogleeraren en andere docenten zijn gehouden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en aan de commissie, bedoeld in artikel 107 *uu*, de noodige inlichtingen te geven omtrent de universiteit en het onderwijs.

Artikel 107 mm.

De lessen, examens en promotiën, alsmede de inrichtingen en verzamelingen van aangewezen bijzondere universiteiten, moeten te allen tijde, voor de commissie, bedoeld in artikel 107 *uu*, en hare leden toegankelijk zijn.

Artikel 107 nn.

De door aangewezen bijzondere universiteiten afgegeven getuigschriften van met gunstig gevolg afgelegde examens, vereischt ter verkrijging van de in de aanwijzing genoemde doctorale graden, alsmede de diploma's van de verleende doctorale graden, moeten om rechtsgeldig te zijn door de commissie, bedoeld in artikel 107 *uu*, voor gezien zijn geteekend.

De aanvraag daartoe moet aan de commissie geschieden door

het voorzittend lid der faculteit binnen eene maand na elk met gunstig gevolg afgelegd examen en door den voorzitter van den senaat binnen eene maand na elke toekenning van een doctoraat.

Artikel 107 oo.

De in het vorige artikel bedoelde getuigschriften geven, wat de bevoegdheid tot het geven van onderwijs betreft, gedurende drie jaren na den dag, waarop de examens met gunstig gevolg zijn afgelegd, gelijke rechten als de door de Rijks-universiteiten afgegeven getuigschriften van met gunstig gevolg afgelegde gelijke examens.

Artikel 107 pp.

De senaat van eene aangewezen bijzondere universiteit heeft het recht om, op voordracht eener faculteit en na verkregen machtiging van Ons, wegens zeer uitstekende verdiensten, aan Nederlanders of vreemdelingen een der doctoraten, in de aanwijzing genoemd, *honoris causa* te verlenen.

Artikel 107 qq.

Uit 's Rijks kas kan aan de besturen van aangewezen instellingen, stichtingen of verenigingen, eene tegemoetkoming in de kosten van de voorziening in onderwijs-lokalen worden verleend.

Deze tegemoetkoming gaat over een tijdvak van vijftientig jaar een bedrag van f 100 000 niet te boven. Bij sluiting van eene bijzondere universiteit of bij intrekking van de aanwijzing stort de instelling, stichting of vereniging in 's Rijks kas terug, hetgeen zij over de jaren, verlopen sedert de eerste uitkeering, meer heeft genoten dan f 4000 's jaars.

Artikel 107 rr.

Aan ten hoogste tien onvermogenende studenten van buitengewonen aanleg kan bij elke aangewezen bijzondere universiteit eene beurs van f 500 uit 's Rijks kas worden verleend.

Deze beurzen worden door Ons toegekend, curatoren gehoord.

Artikel 107 ss.

De in artikel 107 *cc* bedoelde aanwijzing kan door Ons, bij besluit, den Raad van State gehoord, te allen tijde worden ingetrokken. Komt eene aangewezen instelling, stichting of vereniging het bepaalde bij de artikelen 107 *ii* en 107 *mm* niet of niet langer na, dan wordt de aanwijzing op gelijke wijze ingetrokken.

Op gelijke wijze wordt de aanwijzing ingetrokken, indien de universiteit vijf en twintig jaar na hare aanwijzing niet vier der vijf faculteiten, genoemd in artikel 41, en vijf en twintig jaren daarna niet alle de daar genoemde vijf faculteiten, elk met ten minste drie gewone hoogleeraren, omvat.

Artikel 107 tt.

Het in dit hoofdstuk bepaalde is, met uitzondering van het bepaalde in artikel 107 *ee*, onder *a*, niet van toepassing op de faculteit der Godgeleerdheid.

Van de aanstelling, de schorsing of het ontslag van hoogleeraren of andere docenten bij deze faculteit geschiedt, zonder meer, mededeeling aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De hoogleeraren van deze faculteit nemen in den senaat geen deel aan de beslissing over het toekennen van doctorale graden, waaraan rechten als bedoeld in artikel 107 *cc* zullen worden verleend.

HOOFDSTUK VI.

Van het toezicht op het bijzonder hooger onderwijs, bedoeld in beide voorgaande hoofdstukken.

Artikel 107 uu.

Er is eene commissie van toezicht op de bijzondere leerstoelen en de bijzondere universiteiten, bestaande uit ten minste vijf leden. Zij worden door Ons benoemd en ontslagen.

De uitoefening van het toezicht op het bijzonder hooger onderwijs, bedoeld in de beide voorgaande hoofdstukken, wordt bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld, met inachtneming van het in deze wet bepaalde.

Artikel 107 vv.

De leden der commissie genieten geene jaarwedde. Zij ontvangen vergoeding voor reis- en verblijfkosten.

Artikel 107 ww.

De commissie ziet toe, of de in de beide voorgaande hoofdstukken gegeven voorschriften door de aangewezen instellingen, stichtingen of vereenigingen worden nagekomen.

Bij niet of niet langer nakoming er van geeft zij onverwijld kennis aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Artikel 107 xx.

De commissie beslist over eene aanvraag als bedoeld in artikel 107 *uu* binnen eene maand na de ontvangst van de aanvraag.

De aanvraag kan uitsluitend worden geweigerd, indien blijkt dat het proefschrift, bedoeld in artikel 107 *ee*, onder *e*, niet door den doctorandus zelve bewerkt en gesteld is.

Binnen eene maand na de dagteekening der kennisgeving van de weigering kan de belanghebbende bij Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken in beroep komen.

Artikel 107 tijj.

De commissie doet jaarlijks vóór 1 November aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken een beredeneerd verslag van hare werkzaamheden. Bij dat verslag wordt, voor elke universiteit, bedoeld in artikel 107 *cc*, afzonderlijk, een rapport gevoegd over de door die universiteit verleende doctorale graden, de bij die universiteit verdedigde proefschriften en de aan die universiteit afgelegde examens.

Artikel 107 zz.

De commissie of een of meer daartoe aangewezen leden kunnen, zoo dikwijls daartoe uitgenoodigd, de vergaderingen van de colleges van curatoren, bedoeld in de beide voorgaande hoofdstukken, bijwonen.

Artikel XVI.

Artikel 105 der wet tot regeling van het hooger onderwijs vervalt.

Artikel XVII.

Op 1 Januari 1904 genoten geldelijke bijdragen of andere ondersteuning, welke na het tijdstip waarop deze wet in werking treedt, niet meer voor het eerst zouden kunnen worden verleend, kunnen nog na dat tijdstip, doch tot geen hooger bedrag noch op andere voorwaarden worden uitgekeerd, met dien verstande, dat eventueel toe te kennen Rijkssubsidiën met het bedrag dier geldelijke bijdragen of andere ondersteuning zullen worden verminderd.

Artikel XVIII.

Na artikel 126 der wet tot regeling van het hooger onderwijs wordt ingevoegd een artikel 127, luidende als volgt:

Artikel 127. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „hooger-onderwijswet”.

Artikel XIX.

De vóór het in artikel XXVI vermelde tijdstip, ingevolge artikel 41 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50), in 's Rijks schatkist gestorte gelden mogen in 'mindering worden gebracht van de som van f 800, bedoeld aan het slot van artikel 34 *a* der hooger-onderwijswet.

Artikel XX.

Zij, die vóór het in artikel XXVI vermelde tijdstip, krachtens de wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50) of krachtens vroegere verordeningen, hier te lande een diploma van technoloog, civielingenieur, architect of bouwkundig ingenieur, scheepsbouw-

kundig ingenieur, werktuigkundig ingenieur of mijningenieur hebben verkregen, worden, op vertoon van dat diploma, toegelaten tot de promotie ter verkrijging van het doctoraat in de technische wetenschap.

Artikel XXI.

Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald van welke der examens, af te nemen aan de technische hoogeschool, zijn vrijgesteld zij, die op het in artikel XXVI vermelde tijdstip een of meer der in de artikelen 59, 60, 61, 62, 63, 64 en 65 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50) bedoelde examens met gunstig gevolg hebben afgelegd.

Artikel XXII.

Het diploma van technoloog, vóór het in artikel XXVI vermelde tijdstip verkregen krachtens de wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50) of krachtens vroegere verordeningen, geeft gelijke bevoegdheid als het diploma van scheikundig ingenieur of technoloog, vermeld in artikel 82 *a* der hooger-onderwijswet; het diploma van civiel ingenieur gelijke bevoegdheid als het diploma van civiel ingenieur; het diploma van architect of bouwkundig ingenieur gelijke bevoegdheid als het diploma van bouwkundig ingenieur of architect; het diploma van scheepsbouwkundig ingenieur gelijke bevoegdheid als het diploma van scheepsbouwkundig ingenieur; het diploma van werktuigkundig ingenieur gelijke bevoegdheid als het diploma van werktuigkundig ingenieur; en het diploma van mijnen-ingenieur gelijke bevoegdheid als het diploma van mijningenieur.

Artikel XXIII.

In de wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50), houdende regeling van het middelbaar onderwijs, gewijzigd bij de wetten van 28 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 143), 25 April 1879 (*Staatsblad* n°. 87), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 78) en 28 Mei 1901 (*Staatsblad* n°. 123), worden de volgende wijzigingen gebracht:

1°. Titel II, hoofdstuk II, en de artikelen 12, onder *d*, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65 en 67, derde lid, vervallen;

2°. In artikel 55, eerste lid, wordt voor „landbouw- of polytechnische school” gelezen „of landbouwschool”;

3°. In artikel 66, tweede lid, vervallen „, alsmede voor het eerste examen A voor technoloog, en het eerste en tweede examen A en B voor civiel, bouwkundig, scheepsbouwkundig, werktuigkundig en mijnen-ingenieur” en „, technoloog, civiel bouwkundig, scheepsbouwkundig, werktuigkundig en mijnen-ingenieur”;

4°. In artikel 82 vervalt „, technoloog, civiel ingenieur, architect of bouwkundig ingenieur, scheepsbouwkundig ingenieur, werktuigkundig ingenieur, mijnen-ingenieur”.

Artikel XXIV.

Op de leeraren, die vóór 1 Januari 1906 aangesteld worden aan eene der binnenlandsche bijzondere scholen van hooger onderwijs, opgenomen in het Koninklijk besluit van 7 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 143), in het Koninklijk besluit van 23 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 37), en in het Koninklijk besluit van 21 Maart 1903 (*Staatsblad* n°. 88), is het bepaalde in artikel 107 *c*, niet van toepassing.

Artikel XXV.

Het van Rijkswege te geven hooger landbouw- en handels-onderwijs wordt nader bij de wet geregeld.

Artikel XXVI.

Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Alsdan wordt in alle wetten, waar voorkomen de woorden „polytechnische school”, daarvoor gelezen „technische hoogeschool”.

Artikel XXVII.

Op Onzen last wordt de wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* n°. 102), met de daarin door of tengevolge van vroegere wetten en van deze wet gebrachte wijzigingen en plaats gehad hebbende aanvullingen, zoo spoedig mogelijk na de totstandkoming van deze wet in eene doorlopend genummerde reeks van titels, hoofdstukken en artikelen samengevat en, met wijziging dienovereenkomstig van de aanhaling daarin van artikelen of gedeelten van artikelen, onder inachtneming van de in van

Regeringswege uitgaande stukken gevolgde spelling in het *Staatsblad* geplaatst.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden

Gegeven te

De Minister van Binnenlandsche Zaken,